Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 27/2013
03.04.2013. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Нате Месаровић, Анђелке Станковић и Горана Чавлине, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Д.Ч., због кривичног дела отмица из члана 134. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз број 102/13 од 22.03.2013. године, подигнутом против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К. број 90/12 од 24.09.2012. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 број 3658/12 од 29.11.2012. године, у седници већа одржаној дана 03.04.2013. године, донео је

П Р Е С У Д У

УВАЖАВА СЕ захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз. број 102/13 од 22.03.2013. године, као основан, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Вишег суда у Новом Саду К. број 90/12 од 24.09.2012. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 број 3658/12 од 29.11.2012. године, тако што Врховни касациони суд на основу члана 354. тачка 3. ЗКП, према окривљеном Д.Ч.

ОДБИЈА ОПТУЖБУ

да је:

у ноћи 03.05.1993. године у Н.С., у улици ... испред и у ресторану П., у стању урачунљивости при чему је могао да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима, у заједници и по претходном договору, употребом силе, наоружани пиштољима који су поседовали и то П.Б. и М.П. у односу на које је поступак раздвојен, оштећене М.И. и Ш.Ж. из С. претукли тако што су их наизменично и то П.Б., М.П. и Ј.М. у односу на кога је такође кривични поступак раздвојен, ударали рукама и ногама по целом телу, да би потом П.Б. и М.П. оштећеном Ш.Ж. ставили пиштољ у уста, а затим оштећене наизменично стављали и задржавали у гепеку путничког возила марке М., који је припадао М.П., а све у намери да их не пусте на слободу, док од њих не изнуде информацију где се и код ког лица у Н.С. налази 10 килограма злата, које злато су посредством оштећеног М.И. и оштећеног Ш.Ж., као и сведока Ш.В. наводно требали да купе П.Б. и Ј.М., након чега је у једном тренутку оштећени Ш.Ж. успео да побегне, да би оштећеног М.И. поново увели у ресторан П. и наставили

наизменично да туку по глави, а потом га одвели у стан на непознату адресу у Н.С., где га је окривљени Ч.Д., уз претњу оружја – аутоматске пушке држао и чувао целу ноћ, присиљавајући га да телефонским путем контактира оштећеног Ш.Ж. и са истим се договори да се нађе у неком кафићу у Н.С., а све у намери да од оштећених изнуде информацију, где и код ког лица се налази 10 килограма злата, при чему је окривљени Ч.Д. био свестан свога дела и хтео његово извршење и имао свест о забрањености свога дела,

- чиме би извршио кривично дело отмица из члана 64. став 1. Кривичног закона Републике Србије.

На основу члана 197. став 1. ЗКП-а, трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К. број 90/12 од 24.09.2012. године, окривљени Д.Ч. оглашен је кривим због кривичног дела отмица из члана 134. став 1. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од три године. Истом пресудом одлучено је на основу члана 63. КЗ да ће се окривљеном у изречену казну затвора урачунати време проведено у притвору од 04.05.1993. до 12.11.1993. године. Оштећени Ж.Ш. и И.М. су са имовинско-правним захтевима упућени на парницу. На основу члана 196. став 4. ЗКП окривљени је ослобођен плаћања судског паушала те је одлучено да сви трошкови кривичног поступка падају на терет буџета тог суда.

Одлучујући о жалби браниоца окривљеног Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Кж1 број 3658/12 од 29.11.2012. године жалбу одбио као неосновану и потврдио првостепену пресуду.

Републички јавни тужилац је подигао захтев за заштиту законитости Ктз. број 102/13 од 22.03.2013. године против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 90/12 од 24.09.2012. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 3658/12 од 29.11.2012. године због повреде кривичног закона из члана 369. тачка 2. ЗКП, у вези члана 103. тачка 5. и члана 104. став 6. Кривичног законика са предлогом да Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости уважи као основан и преиначи првостепену и другостепену пресуду тако што ће на основу члана 354. тачка 3. ЗКП, према окривљеном одбити оптужбу да је 03.05.1993. године у Новом Саду, на начин на који је оптужен, извршио кривично дело отмица из члана 64. став 1. КЗ РС.

Врховни касациони суд је, пошто је поступио у смислу члана 422. став 3. ЗКП, одржао седницу већа у одсуству уредно обавештеног Републичког јавног тужиоца, на којој је размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости подигнут, па је по оцени навода у захтеву нашао:

Основано се захтевом за заштиту законитости указује да су првостепеном и другостепеном пресудом повређене одредбе члана 369. тачка 2. ЗКП-а, у вези члана 103. тачка 5. и члана 104. став 6. КЗ.

Из списа предмета произилази да је окривљени Д.Ч. оглашен кривим да је дана 03.05.1993. године извршио кривично дело отмица из члана 134. став 1. Кривичног законика.

Чланом 5. став 1. КЗ прописано је да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела, док је чланом 5. став 2. КЗ, прописано да ће се, ако је после извршења кривичног дела измењен закон, једном или више пута, применити закон који је најблажи за учиниоца.

У време извршења кривичног дела 03.05.1993. године важио је Кривични закон Републике Србије („Службени гласник СРС“ број 26/77 од 30.06.1977. године), којим је за кривично дело отмица из члана 64. став 1. КЗ РС била прописана казна затвора од једне до десет година.

Законом о изменама и допунама Кривичног закона Републике Србије („Службени гласник РС“ број 47 од 14.07.1994. године), који је ступио на снагу 22.07.1994. године, за кривично дело отмица из члана 64. став 1. КЗ РС била је прописана казна затвора од једне године до пет година.

Законом о изменама и допунама Кривичног закона Републике Србије („Службени гласник РС“ број 10 од 01.03.2002. године) који је ступио на снагу 09.03.2002. године, за кривично дело отмица из члана 64. став 1. КЗ РС била је прописана казна затвора од једне до седам година.

Законом о изменама и допунама Кривичног закона Републике Србије („Службени гласник РС“ број 39/2003 од 11.04.2003. године) који је ступио на снагу 12.04.2003. године за кривично дело отмица из члана 64. став 1. КЗ РС била је прописана казна затвора од најмање три године.

Дана 01.01.2006. године ступио је на снагу Кривични законик („Службени гласник РС“ број 85 од 06.10.2005. године) којим је за кривично дело отмица из члана 134. став 1. КЗ била прописана казна затвора од једне до десет година, а Законом о изменама и допунама КЗ („Службени гласник РС“ број 72 од 03.09.2009. године) који је ступио на снагу 11.09.2009. године ова одредба је измењена, тако да је за наведено кривично дело прописана казна затвора од две до десет година.

С обзиром на то да је после извршења кривичног дела кривични закон више пута измењен, то је у конкретном случају у смислу члана 5. став 2. КЗ најблажи закон за учиниоца, имајући у виду запрећену казну, Кривични закон Републике Србије („Службени гласник РС“ број 47/94 од 14.07.1994. године) којим је за кривично дело отмица из члана 64. став 1. КЗ РС била прописана казна затвора од једне до пет година.

Надаље, одредбом члана 95. став 1. тачка 4. Кривичног закона Савезне Републике Југославије, било је прописано да се кривично гоњење не може предузети кад протекне пет година од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи затвор преко три године, а одредбом члана 96. став 6. КЗ СРЈ било је предвиђено да застарелост кривичног гоњења настаје у сваком случају

кад протекне два пута онолико времена колико се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења, што на исти начин прописују и одредбе члана 103. тачка 5. и члана 104. став 6. Кривичног законика.

Како је окривљени Д.Ч. дана 03.05.1993. године извршио кривично дело отмица за које је члан 64.став 1. Кривичног закона Републике Србије („Службени гласник РС“ број 47/94 од 14.07.1994. године), као најблажи закон за учиниоца, прописивао казну затвора од једне до пет година, то је у смислу члана 104. став 6. КЗ протеком десет година од извршења кривичног дела, дакле 03.05.2003. године, наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења.

С обзиром на то да је пресуда Вишег суда у Новом Саду К 90/12 од 24.09.2012. године донета када је већ наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења, то је Виши суд у Новом Саду правилном применом кривичног закона био дужан да на основу члана 354. тачка 3. ЗКП, према окривљеном одбије оптужбу да је извршио кривично дело отмица из члана 64. став 1. КЗ РС.

Имајући у виду да првостепени суд то није учинио, већ је окривљеног огласио кривим и осудио га за наведено кривично дело, на тај начин је повредио одредбу члана 369. тачка 2. ЗКП у вези члана 103. тачка 5. и члана 104. став 6. КЗ.

Како је Апелациони суд у Новом Саду пресудом Кж1 3658/12 од 29.11.2012. године одбио као неосновану жалбу браниоца окривљеног и потврдио првостепену пресуду, иако је био дужан да поводом жалбе, а по службеној дужности преиначи првостепену пресуду и према окривљеном одбије оптужбу због наступања застарелости кривичног гоњења за кривично дело отмице, примењујући најблажи закон за учиниоца, то је и другостепени суд учинио исту повреду кривичног закона на штету окривљеног Д.Ч.

Налазећи да је захтев за заштиту законитости основан, Врховни касациони суд је отклањајући учињену повреду закона, преиначио правноснажне пресуде Вишег суда у Новом Саду К 90/12 од 24.09.2012. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 3658/12 од 29.11.2012. године тако што је на основу члана 354. тачка 3. ЗКП-а према окривљеном Д.Ч. одбио оптужбу да је извршио кривично дело отмица из члана 64. став 1. КЗ РС („Службени гласник РС“ број 47 од 14.07.1994. године), док је о трошковима кривичног поступка одлучио у смислу члана 197. став 1. ЗКП.

Из изнетих разлога, на основу члана 30. став 1. Закона о уређењу судова и члана 425. став 1. ЗКП, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа-судија
Јанко Лазаревић,с.р.